

คู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2569

ชื่อ หน่วยงาน / โครงการการป้องกันการปฏิบัติงานอาจเกิดผลต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการ

ในขั้นตอนแรก วิทยาเขตเชียงรายจะทำการคัดเลือกกระบวนการที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยพิจารณาจากภารกิจหลักด้านการบริหารจัดการ

กระบวนการที่เลือก การบริหารการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	เกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
อาจมีความไม่โปร่งใสใน ขบวนการจัดซื้อจัดจ้าง		✓

เหตุผลการคัดเลือก เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ มีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด และเป็นจุดที่ถูกตรวจสอบบ่อยครั้งโดยหน่วยงานภายนอก

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

วิเคราะห์ลำดับขั้นตอนในกระบวนการเพื่อหาจุดที่มีความเสี่ยงโดยเน้นไปที่เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้จริง

ลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (Risk Event)	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต

<p>1. การกำหนดความต้องการ/สเปค</p>	<p>มีการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะเอื้อประโยชน์ให้ผู้ขายรายใดรายหนึ่ง</p>	<p>ความใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบการ หรือความไม่ชัดเจนของเกณฑ์มาตรฐาน</p>
<p>2. การจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<p>การสมยอมกันในการเสนอราคา (ฮั้วประมูล) หรือการเข้าถึงข้อมูลลับของผู้เสนอราคา</p>	<p>ระบบการตรวจสอบข้อมูลการเสนอราคายังไม่ครอบคลุม หรือมีการใช้อำนาจหน้าที่แทรกแซง</p>
<p>3. การตรวจรับงานจ้าง</p>	<p>การลงนามตรวจรับพัสดุที่ไม่เป็นไปตามแบบรายการหรือรับของด้อยคุณภาพ</p>	<p>ผู้ตรวจรับงานไม่มีความเชี่ยวชาญในงาน หรือมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง</p>
<p>4. การเบิกจ่ายงบประมาณ</p>	<p>การจัดทำเอกสารเบิกจ่ายเป็นเท็จ (เช่น โครงการอบรม/สัมมนาแต่ไม่ได้จัดจริง)</p>	<p>กระบวนการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจ่ายไม่รัดกุมพอ</p>

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามความถี่และผลกระทบ (5 ระดับ) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

3.1 เกณฑ์โอกาสเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	คะแนน	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood : L) (ระดับ 1-5 จากน้อยไปมากตามลำดับ)
น้อยมาก	1	เกิดขึ้นทุก 5 ปีงบประมาณ
น้อย	2	เกิดขึ้นทุก 4 ปีงบประมาณ
ปานกลาง	3	เกิดขึ้นทุก 3 ปีงบประมาณ
สูง	4	เกิดขึ้นทุก 2 ปีงบประมาณ
สูงมาก	5	เกิดขึ้นทุกปีงบประมาณ

3.2 เกณฑ์ผลกระทบความเสี่ยง (Impact)

ระดับ	คะแนน	คำอธิบายเกณฑ์ด้านความเสียหาย
น้อยมาก	1	การจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้มีผลกระทบต่อด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร และธรรมาภิบาลของวิทยาเขตเชียงรายอยู่ในระดับน้อย
น้อย	2	การจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้มีผลกระทบต่อด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร และธรรมาภิบาลของวิทยาเขตเชียงรายอยู่ในระดับที่รับได้
ปานกลาง	3	การจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้มีผลกระทบต่อด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร และธรรมาภิบาลของวิทยาเขตเชียงรายอยู่ในระดับปานกลาง
สูง	4	การจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้มีผลกระทบต่อด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร และธรรมาภิบาลของวิทยาเขตเชียงรายอยู่ในระดับสูง
สูงมาก	5	การจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้มีผลกระทบต่อด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร และธรรมาภิบาลของวิทยาเขตเชียงรายสูงมาก

หลังจากได้คะแนนจาก โอกาส (L) x ผลกระทบ (I) วิทยาเขตเชียงรายจะนำค่าที่ได้มาลงใน Risk Matrix (เช่น คะแนน $3 \times 4 = 12$ คะแนน อยู่ในระดับ "ความเสี่ยงสูง") เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตของมหาวิทยาลัยพะเยา

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการ การใช้จ่ายงบประมาณ (การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ)

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต (Risk Event)	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L x I)	ระดับความเสี่ยง (ตึกรี)
1. การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะ (Spec) เอื้อประโยชน์ให้ผู้ขายบางราย	1	2	2	ต่ำ
2. การสืบราคากลางที่ไม่เป็นธรรม หรือใช้เอกสารเสนอราคาเท็จ	1	3	3	ต่ำ
3. การตรวจรับพัสดุ/งานจ้างที่ไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการแต่ลงนามรับรอง	1	3	3	ต่ำ
4. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณจากโครงการที่ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมจริง	1	2	2	ต่ำ

การวิเคราะห์ผลการประเมิน (เกณฑ์ตามแบบฟอร์มมาตรฐาน)

ตามแนวทางในเอกสารประกอบ การแปลผลคะแนน (Risk Matrix) มีเกณฑ์ดังนี้

ระดับสูงมาก (16 - 25 คะแนน) สีแดง - ต้องมีมาตรการจัดการความเสี่ยงโดยด่วนและรายงานผู้บริหารระดับสูง

ระดับสูง (10 - 15 คะแนน) สีส้ม - ต้องมีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อลดระดับความเสี่ยง

ระดับปานกลาง (4 - 9 คะแนน) สีเหลือง - ใช้มาตรการควบคุมภายในที่มีอยู่ และติดตามประเมินผลเป็นระยะ

ระดับต่ำ (1 - 3 คะแนน) สีเขียว - ยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการเฝ้าระวัง

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของวิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีงบประมาณ 2569

หน่วยงาน: วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ลำดับ	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรการควบคุม/แนวทางการป้องกันการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ (KPIs)	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L x I)
1.	การกำหนด Spec เอื้อประโยชน์	<ul style="list-style-type: none">• แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตงาน (TOR) จากหลากหลายส่วนงาน• เปิดรับฟังคำวิจารณ์ร่าง TOR ผ่านเว็บไซต์อย่างเปิดเผย	จำนวนข้อร้องเรียนเรื่องการลิดรอนสิทธิเป็นศูนย์	1	2	2
2.	การสืบราคากลางที่ไม่เป็นธรรม	<ul style="list-style-type: none">• ใช้ฐานข้อมูลราคากลางจากกรมบัญชีกลางหรือราคาตลาดล่าสุดอย่างน้อย 3 ราย• บันทึกรายละเอียดการสืบราคาอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้	รายงานผลการสืบราคากลางมีความครบถ้วน 100%	1	3	3

3.	การตรวจรับพัสดุไม่ตรงตามสเปค	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำคู่มือเกณฑ์การตรวจรับพัสดุและงานจ้างให้ชัดเจน • ถ่ายภาพ/วิดีโอหลักฐานการตรวจรับงานจ้างทุกขั้นตอน • สุ่มตรวจสอบพัสดุโดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน 	ร้อยละของงานจ้างที่ผ่านการตรวจรับถูกต้องตามรูปแบบรายการ	1	3	3
4.	การเบิกจ่ายเงินจากกิจกรรมเท็จ	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดให้มีการรายงานสรุปผลการจัดโครงการพร้อมภาพถ่ายและรายชื่อผู้เข้าร่วมจริง • ใช้ระบบการจ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) ทั้งหมด 	เอกสารการเบิกจ่ายมีความถูกต้องตามระเบียบ 100%	1	2	2

แนวทางการขับเคลื่อนมาตรการในระดับวิทยาเขต

เพื่อให้มาตรการข้างต้นมีประสิทธิภาพ วิทยาเขตเชียงใหม่ควรดำเนินการควบคู่กับกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอนบนหน้าเว็บไซต์หลักของวิทยาเขต (ตามตัวชี้วัด ITA)
2. การกำกับดูแล (Monitoring) กำหนดให้หัวหน้าส่วนงานตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานตามคู่มือการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง
3. ช่องทางการร้องเรียน พัฒนาระบบรับแจ้งเบาะแสการทุจริตที่ปลอดภัยสำหรับผู้แจ้ง (Confidentiality) ตามแนวทางในเอกสารแผนปฏิบัติการฯ
4. นโยบาย No Gift Policy ประกาศเจตนารมณ์ในการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะในช่วงการจัดซื้อจัดจ้าง